รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เล่มที่ ๑๓

บทบรรณาธิการ

คำถาม บุคคลหลายคนต่างยอมตนเข้าเป็นผู้ค้ำประกันในหนี้รายเดียวกัน หากอายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันรายหนึ่ง จะเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันร่วมรายอื่นหรือเป็นโทษแก่ลูกหนี้ชั้นต้นด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๒๘/๒๕๖๔

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๙๒ บัญญัติว่าอายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้นั้น ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันด้วย แต่บทบัญญัติดังกล่าวหาได้บัญญัติว่าหากอายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันรายหนึ่งจะเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันร่วมรายอื่นหรือเป็นโทษแก่ลูกหนี้ชั้นต้นด้วย

จำเลยทั้งสามต่างฝ่ายต่างยอมตนเข้าเป็นผู้ค้ำประกันในหนี้กู้ยืมของผู้ตายที่มีต่อโจทก์ตามหนังสือเงินกู้สามัญ จำเลยทั้งสามจึงมีความรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกัน แม้ถึงว่าจะมิได้เข้ารับค้ำประกันรวมกันตามมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง ดังนี้ อายุความของลูกหนี้ร่วมคนใดก็ย่อมเป็นไปเพื่อคุณและโทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น ฉันใดฉันนั้น เมื่ออายุความสะดุดหยุดลงเฉพาะแก่ลูกหนี้ร่วมคนใดก็ย่อมเป็นไปเพื่อคุณและโทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้นเช่นกัน ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙๕ แม้การที่จำเลยทั้งสามต่างผ่อนชำระหนี้ตามสัญญาค้ำประกันให้แก่โจทก์หลายครั้งภายหลังผู้ตายซึ่งเป็นผู้กู้ถึงแก่ความตาย ย่อมถือเป็นการรับสภาพหนี้ตามสัญญาค้ำประกันต่อโจทก์ผู้เป็นเจ้าหนี้เป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลงตามมาตรา ๑๙๓/๑๔ (๑) ต้องเริ่มนับอายุความใหม่ตามสัญญาค้ำประกันอันเป็นมูลหนี้เดิมตามมาตรา ๑๙๓/๑๕ วรรคหนึ่ง ก็ตาม แต่ก็หาทำให้มูลหนี้ตามสัญญากู้ยืมอันเป็นหนี้ประธานของผู้ตายซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้นสะดุดหยุดลงด้วยไม่ และเมื่อโจทก์มิได้ฟ้องทายาทผู้ตายให้รับผิดตามสัญญาเงินกู้สามัญภายในหนึ่งปีนับแต่เมื่อโจทก์ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของผู้ตาย สิทธิเรียกร้องของโจทก์ที่มีต่อผู้ตายหรือกองมรดกของผู้ตายจึงเป็นอันขาดอายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม จำเลยทั้งสามซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันย่อม

สามารถยกข้อต่อสู้ดังกล่าวขึ้นต่อสู้โจทก์เพื่อให้ตนเองพ้นความรับผิดได้ด้วยตามมาตรา ๖๙๕

คำถาม ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ในขณะที่กฎหมายเดิมใช้บังคับและก็ผิดนัดเรื่อยมาจนกระทั่งกฎหมายใหม่ใช้บังคับ เจ้าหนี้ต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัดตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๘๖ (ที่แก้ไขใหม่) หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๑๒/๒๕๖๓

ตามรายงานการคิดยอดหนี้**ครั้งแรกที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้** คือวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ **ในขณะที่กฎหมายเดิมใช้บังคับและก็ผิดนัดเรื่อยมา จนกระทั่ง** นับแต่วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ **ที่กฎหมายใหม่**พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๑๙ ให้นำมาตรา ๖๘๖ มาใช้บังคับ **จำเลยที่ ๑ ก็ยังผิดนัดชำระหนี้ต่อมาอีก** และก็ผิดนัดเรื่อยมาจนถึงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ เมื่อเป็นเช่นนี้กรณีจะไปถือว่าจำเลยที่ ๑ ผิดนัดนับแต่วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ที่กฎหมายใหม่ใช้บังคับไม่ได้ ต้องถือว่าจำเลยที่ ๑ ผิดนัดตั้งแต่ครั้งแรกคือ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ ในขณะใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ (เดิม) **กรณีจึงไม่นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ (ที่แก้ไขใหม่) มาใช้บังคับ** โดยอาศัย มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้นโจทก์จึงไม่ต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๖ ผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ผิดนัด การที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๖ ผู้ค้ำประกันรับผิดในดอกเบี้ยผิดนัดเพียง ๖๐ วัน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ วรรคสอง (ที่แก้ไขใหม่) เป็นการไม่ชอบ จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๖ ต้องรับผิดในฐานะผู้ค้ำประกันหนี้จำเลยที่ ๑ ต่อโจทก์ในดอกเบี้ยผิดนัดนับแต่วันผิดนัดจนกว่าจะชำระหนี้เสร็จสิ้น

คำถาม ผู้ชนะการประมูลหมายเลขทะเบียนรถยนต์ไม่ชำระราคาประมูลภายในกำหนด จึงต้องเปิดประมูลใหม่แต่ได้ราคาไม่คุ้มกับราคาประมูลเดิมซึ่งตามประกาศกำหนด

ให้ผู้ชนะการประมูลที่ละเลยไม่ชำระราคาจะต้องรับผิดชอบในส่วนต่างนั้น ข้อกำหนดดังกล่าวเป็นเบี้ยปรับหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๗๘/๒๕๖๔

โจทก์ประกาศเรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และเงื่อนไขการประมูลหมายเลขทะเบียนซึ่งเป็นที่ต้องการหรือเป็นที่นิยมของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๕๐ จำเลยเข้าร่วมประมูลและชนะการประมูลหมายเลขทะเบียนรถยนต์ ขฉ ๒๙๒๙ ขฎ ๒๙๒๙ ขณ ๒๙๒๙ ขถ ๒๙๒๙ และ ขป ๒๙๒๙ แต่จำเลยไม่ชำระราคาประมูลภายใน ๓๐ วัน นับถัดจากวันชนะการประมูล โจทก์ต้องนำหมายเลขทะเบียนดังกล่าวออกประมูลใหม่และผู้ชนะการประมูลหมายเลขทะเบียนรถยนต์ดังกล่าวเสนอราคาต่ำกว่าราคาที่จำเลยเสนอไว้คิดเป็นเงินส่วนต่างรวม ๗๖,๐๐๐ บาท โจทก์มีหนังสือขอให้จำเลยชำระเงินส่วนต่างภายในวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒ แต่จำเลยเพิกเฉย

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า เงินส่วนต่างที่จำเลยต้องรับผิดเป็นเบี้ยปรับหรือไม่ ที่โจทก์ฎีกาว่า เงินส่วนต่างไม่ใช่เบี้ยปรับหรือค่าเสียหายที่กำหนดไว้ล่วงหน้าที่จะปรับลดได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๗๙ และมาตรา ๓๘๓ วรรคหนึ่ง นั้น

เห็นว่า ตามสำเนาประกาศกรมการขนส่งทางบก ข้อ ๒๐ วรรคสอง กำหนดว่า "ในกรณีหมายเลขทะเบียนที่นำออกเปิดประมูลใหม่ ไม่มีผู้ประมูลหรือมีผู้ประมูลแต่ได้ราคาเมื่อรวมกับหลักประกันที่ริบไว้แล้วไม่คุ้มกับราคาประมูลเดิม ผู้ชนะการประมูลที่ละเลยไม่ชำระราคาดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบเต็มราคาประมูลหรือในส่วนต่างนั้น" ดังนั้นเมื่อจำเลยลงทะเบียนประมูลและชนะการประมูลแต่จำเลยไม่ชำระราคาประมูลภายในกำหนด โจทก์ต้องนำหมายเลขทะเบียนออกเปิดประมูลใหม่และได้ราคาไม่คุ้มกับราคาประเมินเดิม จำเลยต้องรับผิดในส่วนต่างตามที่กำหนดไว้ในประกาศของโจทก์ ข้อกำหนดดังกล่าวไม่ใช่การกำหนดค่าเสียหายกันไว้ล่วงหน้า เงินส่วนต่างที่จำเลยต้องรับผิดจึงไม่เป็นเบี้ยปรับที่ศาลจะลดลงเป็นจำนวนพอสมควรก็ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๓ วรรคหนึ่ง

คำถาม จำนองที่ดิน ผู้รับจำนองมีสิทธิบังคับจำนองรวมถึงทรัพย์ที่ติดกับที่ดินเพียงชั่วคราวหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๑๖๖/๒๕๖๒

ต้นไม้กฤษณาที่จำเลยปลูกในที่ดินเป็นการปลูกไว้เพียงชั่วคราวในระยะเวลาหนึ่ง และเมื่อโตได้ขนาดก็จะตัดโค่นนำแก่นไปสกัดเป็นน้ำหอมซึ่งบุคคลปกติทั่วไปรวมทั้งโจทก์อาจเล็งเห็นได้ ต้นไม้กฤษณาที่ปลูกลงในที่ดินจึงเป็นทรัพย์ที่ติดกับที่ดินเพียงชั่วคราวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๖ ไม่ตกเป็นส่วนควบของที่ดินที่จำเลยนำไปจำนองไว้แก่โจทก์ โจทก์ไม่มีสิทธิบังคับจำนองแก่ต้นไม้กฤษณาซึ่งตกเป็นของผู้ร้องนับแต่วันทำสัญญาซื้อขายกับจำเลยแล้ว

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ